

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2020

Toimiala: Hyvinvointitoimiala

Palvelualue: Terveyspalvelut

Sopimuksen tarkoitus:

Operatiivisessa sopimuksessa määritellään palvelualueen tavoitteet palveluiden järjestämiseen, resurssien käyttämiseen ja henkilöstön hyvinvointiin liittyen. Sopimuksessa määritellyt tavoitteet ovat Sosiaali- ja terveyslautakuntaan nähden sitovia.

1 Lähtökohdat

1.1 Kuvaus toiminnasta

Terveyspalveluiden palvelualue tuottaa turkulaisille monipuolisia perusterveydenhuollon ja perustason erikoissairaanhoidon palveluita lääkärin ja hoitajan vastaanotoilla terveysasemilla, erikoispoliklinikoilla ja suun terveydenhuollossa sekä perustason erikoissairaanhoidon sairaalaosastoilla.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät

Turun väestönkasvu, ikäihmisten osuuden lisääntyminen sekä muiden kuin suomen kieltä äidinkielenään puhuvien osuuden kasvu turkulaisista lisää terveystalouden tarvetta. Turun palvelurakenne on erikoissairaanhoidon painotteista verrattuna muihin suuriin kaupunkeihin. Muutoksen aiheuttamiin terveystalouden tarpeisiin on mahdollista vastata suuntaamalla painopistettä kevyempiin palvelumuotoihin ja –rakenteisiin eli panostamalla perustason terveystalouteen suhteessa kaikkiin terveydenhuollon kustannuksiin.

Ikääntyvien turkulaisten toimintakykyä tulee parantaa ja ylläpitää sekä toimintakyvyn laskua ehkäistä kaupungin eri palveluita hyödyntäen ja yhdistäen koko ikäkaaren ajan, jotta voidaan välttää toimintakyvyn laskun aiheuttamat terveyshaitat ja kustannukset. Ikääntymisen ja sairauksien aiheuttama toimintakyvyn lasku tulee voida tunnistaa varhaisessa vaiheessa ja kuntouttava työ käynnistää välittömästi.

Turun mielenterveysindeksissä on tapahtunut selkeä muutos, ja uusin indeksiluku vuodelta 2016 vastaa nyt valtakunnallista keskitasoa. Tästä huolimatta mielenterveyspalveluiden tarve vaikuttaa edelleen olevan lisääntymässä. Erityisesti nuorten mielenterveyspalveluiden tarpeelle ja hoidon piiriin hakeutumiselle on lisääntyvä trendi. Tarve matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalveluille perustasolla toteutettuna on suurta, samoin välimuotoisten ja arkiympäristöön tuotavien, sosiaali- ja terveystaloudellisten integroivien mielenterveyspalveluiden tarve on edelleen kasvava.

Edellä kuvattuihin toimintaympäristön muutostekijöihin varautuminen on merkittävässä roolissa, kun pyritään talouden kestävyysparantamiseen ja korjaavien toimien kustannusten pitkäjänteiseen keventämiseen. Palvelujärjestelmän uudelleentarkastelulle näistä näkökulmista on selkeä tarve.

Palvelujen tarvetta kuvaavat tunnusluvut	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Turun väestönkasvu (netto)	1 752	2 084	1 696	2 190					
65 vuotta täyttäneiden osuus	19,8 %	20,1 %	20,3 %	20,5 %					
Perusterveydenhuollon avosairaanhoidon kustannusten osuus kaikista terveydenhuollon kustannuksista (ilman terveyskeskusvuodeosastoa ja kotisairaanhoidtoa):									
• %-osuus, Turku	18,2 %	19,7 %	16,3 %	18,6 %					
• %-osuus, Kuusikko-kunnat yht.	26,1 %	26,6 %	20,4 %	22,3 %					
• Turun sijaluku Kuusikko-kunnista	6/6	6/6	6/6	6/6					
Mielenterveysindeksi, ikävakioitu	122,6	100,0	100,4	..					

1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

- Yhteiskuntavastuutulokset:
 - o Laadukas hoito ja sujuvat prosessit; kustannusten, laadun ja vaikuttavuuden tasapaino
 - o Ennakoiva työote ja kuntouttavan hoidon edelleen kehittäminen
 - o Kotiin vietävien ja etäpalveluiden kehittäminen (esim. kotisairaala, etäkonsultaatiot)
 - o Sosiaali- ja terveyspalveluita integroivien työmuotojen ja toimintamallien kehittäminen
- Henkilöstö:
 - o Joustava henkilöstöpolitiikka, kannustava työskentelyilmapiiri, houkutteleva työnantajaimago
- Johtajuus:
 - o Riittävä tuki oikeiden asioiden tekemiselle ja tekemiselle oikein, ml. viestiminen
 - o Muutoksen johtaminen

2 Taloudelliset tavoitteet

2.1 Määrärahat

1.000 €	TOT 2018	TA 2019	TAE 2020
Tulot	20 962	19 540	20 273
Menot	117 628	114 146	120 814
Netto	96 666	94 606	100 541
Muutos-%	+3,6 %		

3 Resurssien käyttö

3.1 Työvoiman käyttö

	TOT 2018	TA 2019	TAE 2020
Htv	1277,0	1279	Tavoite tarkennetaan myöhemmin

Palkat ja palkkiot	54 768 128	55 421 827	58 680 988
Sijaistus %	64,8	60 %	64
Sairauspoissaolo%	4,1	4 %	4,1

4 Toiminnalliset tavoitteet

4.1 Projektit

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe
Hyton kehittämissuunnitelma / Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Liikunta- ja elintapaohjauksen kehittäminen terveysasemilla	V3 Projektin suunnittelun tarkentaminen (Toteutusvaihe)
Kuntoutuspalvelujen kehittäminen	Kuntoutuksen palvelujärjestelmän kehittäminen ja hallinta	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)
Sairaaloiminnan kehittäminen	Ikäneuvola	V3 Projektin suunnittelun tarkentaminen (Toteutusvaihe)
Sairaaloiminnan kehittäminen	Infektioiden torjunta	V3 Projektin suunnittelun tarkentaminen (Toteutusvaihe)
Sairaaloiminnan kehittäminen	Kotisairaalan toiminnan kehittäminen	V3 Projektin suunnittelun tarkentaminen (Toteutusvaihe)
Sairaaloiminnan kehittäminen	Muistisairaalan henkilön hoito- ja palvelukokonaisuuden kehittäminen	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)
Sairaaloiminnan kehittäminen	Sairaalan toimintatapojen tehostaminen	V2 Toteuttamiskelpoisuuden arviointi (Valmisteluvaihe)
Suun terveydenhuollon toimintamallien kehittäminen	Suun terveydenhuollon joustava hoitoklinikka	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)
Suun terveydenhuollon toimintamallien kehittäminen	Suun terveydenhuollon raportointijärjestelmän jatkokehittäminen (kliiniset parametrit)	V0 Tarpeellisuuden arviointi (Valmisteluvaihe)
Terveysasemien toimintamalliuudistus	Call Center -toiminnan käynnistäminen terveysasemilla	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)
Terveysasemien toimintamalliuudistus	Kroonisen haavan hoidon kehittäminen avosairaanhoidossa	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)
Terveysasemien toimintamalliuudistus	Omaolo -jalkautus	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)
Terveysasemien toimintamalliuudistus	Terveysasemien terveyshyötymalli	V3 Projektin suunnittelun tarkentaminen (Toteutusvaihe)
Terveysasemien toimintamalliuudistus	Terveyskeskuspotilas päivystyksessä	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)

5 Henkilöstön hyvinvointi ja työelämän laatu

5.1 Toimialoittain/palvelualueittain seurattavat

Kunta 10- mittarit	TOT 2016	TOT 2018	TA 2020
Työnantajan suositteleminen (suosittelee %)	66,4	68,4	70,0
Päätöksenteon oikeudenmukaisuus	2,83	3,03	3,3
Kehityskeskustelujen käyminen (kyllä %)	54,2	59,0	62,0

Lisätietoja:
Työnantajabrändiä tulee parantaa entisestään, jotta terveyspalvelut voi realistisesti kilpailla osaavista työntekijöistä. Brändiin on mahdollista vaikuttaa monilla työnantajan toimilla, jossa kaikissa tavoitellaan samaa suuntaa: kohti parempia työpaikan vetovoimatekijöitä.

6 Tunnusluvut

6.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2018	TA 2019	Arvio TOT 2019	TA 2020	Seuranta- väli
Terveysasemat						
Vuosikustannukset/asiakas	T/T	234	235		236	vuosi
Sähköinen asiointi	K/T	14 968	18 000	30 000	40 000	puolivuosi
Paljon palveluita käyttävät (vuosittaisia lääkärikäyn- tejä 8 tai enemmän), lkm	V, T/T	..	pohjaluku käy- tössä			
Hoitaja- ja lääkärikäynnit yhteensä /hoitaja- ja lää- käri työvoima	V, T/T	..	pohjaluku käy- tössä			puolivuosi
Puhelujen lukumäärä	V, T/T	..	pohjaluku käy- tössä	320 000	300 000	kk
Peittävyys:						
• koko väestö	S/P	40,7%	42 %	41 %	42 %	vuosi
• 65 vuotta täyttäneet	S/P	73,3%	74 %	73 %	74 %	vuosi
• peittävyys terveysasemat + EPLL/vuosi	S/P	..	pohjaluku käy- tössä	-	-	vuosi
• peittävyys terveysasemat, viimeiset 3 vuotta	S/P	..	pohjaluku käy- tössä	-	-	vuosi
Suun terveydenhuolto						
Asiakkaat	V	60 821	62 000	64 000	64 000	kk
Käynnit (kum):						
• Ostopalvelu	K/T		0	0	0	kk
• Opetushammashoito	K/T	23 791	22 000	21 000	20 000	kk
• Erikoishammashoito	K/T	19 593	14 000	14 000	14 000	kk
• Perushammashoito:	K/T	129 636	126 000	130 000	131 000	kk
o hammaslääkäri	K/T	84 894	75 000	77 000	77 500	kk
o suuhygienisti	K/T	36 482	42 000	44 000	44 500	kk
o hammashoitaja	K/T	8 186	9 000	9 000	9 000	kk
• Kiireellinen hoito	K/T	27 812	25 000	27 000	27 000	kk
• Alueellinen päivystys	K/T	1 378	1800	1600	1600	kk
Vastaanottokäyntien määrä /työvoima	K/T	..	pohjaluku käy- tössä			puolivuosi

Peittävyys:				32 %	32%	
• koko väestö	S/P	31,7%	32 %	24 %	24 %	vuosi
• 75 vuotta täyttäneet	S/P	24,9%	23 %			vuosi
Kiireettömään hoitoon pääsy	S/P	96 vrk	< 4 kk	<4kk	<4kk	puolivuosi (viikkotaso)
Jatkohoitoaika (T3J), mediaani	S/P	96 vrk	< 80	<4kk (sama kuin T3)	<4kk (sama kuin T3)	vuosi
Polikliiniset palvelut						
Poliklinikoiden avohoitokäynnit (kum):						
• Silmätautien pkl	K/T	8 116	8 400	8400	10640**	kk
• Korva-, nenä- ja kurkkutautien pkl	K/T	7 657	8 000	8000	10400**	kk
• Lasten ja nuorten pkl	K/T	14 923	15 700	16000	20800**	kk
• Lastenneurologian pkl	K/T	14 452	6 800*	5600	5600	kk
* seurantatapa on muuttunut aiemmista vuosista						
** THL:n ohjeistama hilmotilastointi muuttunut 1.6.2019 silmäpkl, korvapkl, LNP						
Lääkinnällinen kuntoutus:	V	26 231	26 500	26 500	26 700	kk
Asiakkaat	K/T	181 298	188 000	188 000	189 000	kk
Palvelutapahtumat (à 45min, kum):	K/T	21 084	22 000	22 000	22 000	kk
• Toimintaterapia	K/T	15 048	15 000	16 000	16 500	kk
• Puheterapia	K/T	11 139	11 000	12 000	12 000	kk
• Puheterapia	K/T	114 077	119 000	119 000	119 500	kk
• Asiantuntijatyö	K/T	1 917	2 000	2 000	2 000	kk
• Fysioterapia						
• Fysiatría	K/T	21%	22 %	22 %	22 %	puolivuosi
Kotona asuville kohdistettujen palvelutapahtumien osuus (ei sisällä tk-lääkärin lähettämiä)						
Poliklinikat:						
• Hoidon tarpeen arviointi <3 vk	S/P	toteutunut	< 3 vk	<3vk*	< 3vk	puolivuosi
• Hoidon aloitus <6 kk	S/P	toteutunut	< 1-6 kk	<1-6 kk	< 6kk	puolivuosi
Lääkinnällinen kuntoutus/fysiatría:						
• Hoidon tarpeen arviointi <3 vk	S/P	toteutunut	< 3 vk	< 3 vk	< 3 vk	puolivuosi
• Hoidon aloitus <3 kk	S/P	toteutunut	< 3 kk	n. 4 kk	< 3 kk	puolivuosi
Lääkinnällinen kuntoutus/puheterapia:						
• Hoidon tarpeen arviointi <3 vk	S/P	toteutunut	< 3 vk	< 3 vk	< 3 vk	puolivuosi
• Hoidon aloitus <6 kk	S/P	toteutunut	< 6 kk	< 6 kk	< 6 kk	puolivuosi
*LNE:n osalta muutamia ylityksiä, samaten 1 LNP:n nuorisopoliklinikan osalta						
Sairaalapalvelut						

Akuuttihoidon osastoryhmä:							0
• Akuuttiosastohoito							
○ päättyneet hoitajaksot	K/T	3757	3900	3600	3800	kk	
○ hoitajaksojen pituus ka	T/T	9,78	<10	10	< 10	kk	
• Geriatrinen arviointiyksikkö							
○ päättyneet hoitajaksot	K/T	858	900	850	850	kk	
○ hoitajaksojen pituus ka	T/T	7,49	< 7	7,5	< 7	kk	
• Sisätautien poliklinikkakäynti	K/T	27 093	26 000	24000	24000	kk	
• Kotisairaalakäynti	K/T	10 358	10 800	10000	10500	kk	
• Gastroenterologian poliklinikkakäynti	K/T	5774	5 000	5000	5000	kk	
• Geriatrinen poliklinikkakäynti							
○ käynnit	K/T	3223	3500	3200	3300	kk	
○ omaan asumispaikkaan lähetetyt %-osuus	L/V	48%	50 %	52 %	50 %	puolivuosi	
• Geriatrinen muistipoliklinikka							
○ käynnit	K/T		650	800	900	kk	
• Palliatiivinen hoito							
○ päättyneet hoitajaksot	K/T	78	60	100	120	kk	
• Saatto-osastohoito							
○ päättyneet hoitajaksot	K/T	486	470	500	500	kk	
○ hoitajakson pituus (ka)	T/T	11,90	< 17	< 14	< 14	kk	
Kuntouttavan hoidon osastoryhmä:							
• Kuntouttava osastohoito							
○ päättyneet hoitajaksot	K/T	1747	2 100	1650	1750	kk	
○ hoitajaksojen pituus ka	T/T	30,01	27	30	30	kk	
• Muistikuntoutusosastohoito							
○ päättyneet hoitajaksot	K/T	64	80	60	70	kk	
○ hoitajaksojen pituus ka	T/T	49,16	<40	48	< 40	kk	
• Kaskenlinnan kuntoutuskeskus							
○ päättyneet hoitajaksot	K/T	274	300	300	300		
Sairaalahoidosta valmiiden sairaalaosastolla olevien potilaiden keskimääräinen määrä pitkäaikaishoidon jonossa poikkileikkaustilanteessa	K/T	24	<10	25	< 10	kk	
Hoito- ja palvelutakuun toteutuminen:							
• Hoidon tarpeen arviointi	S/P	<3 vkoa	< 3 vkoa	< 3 vkoa	< 3 vkoa	puolivuosi	
• Hoidon aloitus	S/P	< 6 kk (paitsi osa sydäntutkimuksista)	< 6 kk	< 6 kk	< 6 kk	puolivuosi	

Lääkehuollon toimitusvarmuus ja –nopeus (%-osuus sisätautisairaalan tilauksista, jotka toimitetaan kokonaan samana päivänä tai viimeistään kolmantena arkipäivänä)	S/P	75/95%	75/95 %	75/95 %	75/95 %	vuosi
Koko palvelualueen yhteiset:						
Asiakastyytyväisyyskyselyt:						
• kouluarvosana (ka) asteikko 1-10	L/V	9,0	9,1	-	9,1	vuosi
• palvelun arviointi (ka) asteikko 1-5	L/V	4,6	4,5	-	4,5	vuosi
Terveyspalveluiden peittävyys/vuosi	S/P	..	pohjaluku	-	-	vuosi
Terveyspalveluiden peittävyys/3 viimeistä vuotta	S/P	..	pohjaluku	-	-	vuosi

Tunnusluvun tyyppi:

V= Volyymi

L/V=Laatu/vaikuttavuus

S/P=Saatavuus/peittävyys

T/T=Tuottavuus/taloudellisuus